

Warszawa, dn. 21 czerwca 2012 r.

Rekomendacje Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie współpracy z Fundacją Europeana po 1 lipca 2012 r.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wspiera wszelkie projekty mające na celu udostępnianie zasobów za pośrednictwem portalu Europeana oraz umieszczanie szczególnie cennych zasobów będących w posiadaniu instytucji kultury w domenie publicznej. Ponadto MKiDN wspiera działania mające na celu zapewnianie szerokiego i swobodnego dostępu do tworzonych i udostępnianych przez instytucje kultury metadanych (opisów obiektów cyfrowych), do ich ponownego wykorzystania m.in. przez Europeana. Informuję równocześnie, że w ramach współpracy **do Europeany przekazywane są linki do miejsca podstawowego przechowywania danego obiektu cyfrowego, wraz z obiektem do wglądu (miniaturka obrazu, uproszczony wizerunek itp.) oraz podstawowych metadanych.**

W opinii MKiDN, instytucje które udostępniają zasoby w bibliotece cyfrowej Europeana, powinny przystąpić do proponowanego przez Fundację Europeana porozumienia w sprawie wymiany metadanych – *Europeana Data Exchange Agreement* (zwane dalej w skrócie DEA). Szczegółowe informacje, w tym wzór umowy, można znaleźć pod adresem <http://pro.europeana.eu/web/guest/data-exchange-agreement>. Przystąpienie do powyższego porozumienia jest warunkiem niezbędnym nawiązania bądź kontynuacji współpracy z biblioteką cyfrową Europeana po 1 lipca 2012 roku. Równocześnie zwracam uwagę, że udostępnianie metadanych wymaga wnikliwego rozważenia ze względu na wymogi formalne oraz obowiązujące w Polsce w chwili obecnej przepisy w zakresie ochrony własności intelektualnej.

Zalecane jest udostępnianie metadanych nie objętych ochroną prawnoautorską, tj. danych, które nie noszą znamion utworu, a więc nie są przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalonym w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. Podmioty polskie dla jednoczesnego zachowania warunków DEA oraz przepisów Pr.Aut. nie powinny przekazywać w ramach przedmiotowego porozumienia danych będących jednocześnie utworami.

Fundacja Europeana dopuszcza możliwość przekazywania tylko pewnych elementów metadanych, dostawca może więc świadomie zrezygnować z dostarczenia części informacji – w tym przypadku – metadanych będących utworami. O tym, które elementy powinny zostać usunięte, decyduje instytucja udostępniająca metadane do Europeany. Przy podejmowaniu, bądź kontynuowaniu współpracy z Fundacją Europeana, zalecane jest ponadto dostosowanie się do aktualnych wytycznych Europeany w zakresie metadanych (obecnie jest to schemat metadanych ESE), oraz – w miarę potrzeb – korygowanie zestawu przekazywanych metadanych zgodnie ze wskazaniem Europeany. Zalecane jest także zapewnienie możliwości ponownego wykorzystywania (re-use) metadanych generowanych i udostępnianych przez instytucje kultury. Równocześnie zwracam uwagę, że zalecenie ograniczania metadanych dotyczy wyłącznie przekazywania danych do portalu Europeana – nie dotyczy współpracy z bibliotekami cyfrowymi prowadzonymi przez polskie instytucje kultury i inne podmioty czy też projektów służących udostępnianiu zasobów kultury na poziomie krajowym.

Analiza prawna projektu porozumienia pod kątem zgodności jego zapisów z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (zwaną dalej w skrócie „Pr. Aut.”) wykazała, że art. 3 punkt 2 projektu DEA jest sprzeczny z przepisami Pr. Aut. Artykuł ten stanowi, że dostawca danych przekaże je Europeanie na warunkach pkt 2. CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication, zakładająca zrzeczenie się autorskich praw majątkowych, lub w przypadku niezgodności z prawem danego kraju, udzieli licencji zgodnie z pkt. 3 CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication (Awaryjna Licencja Publiczna). Obie formy przewidziane przez DEA nie są zgodne z Pr. Aut.

Zrzeczenie się praw na warunkach pkt 2. CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication zakłada nieodwołalne i bezwarunkowe zrzeczenie się praw autorskich i pokrewnych oraz zrzeczenie się wszelkich roszczeń, także tych nieznanymi, obejmujących terytorium całego świata, na maksymalny okres czasu, w odniesieniu do jakiegokolwiek nośnika, jakiegokolwiek liczby egzemplarzy oraz dla jakiegokolwiek celu, w tym dla celów komercyjnych, reklamowych lub promocyjnych. Zrzeczenie to nie podlega uchyleciu, unieważnieniu, anulowaniu oraz cofnięciu. Instytucja zrzeczenia się autorskich praw majątkowych nie występuje w polskim prawie i nie jest przewidziana przez Pr. Aut. W świetle polskiego prawa niemożliwe jest również zrzeczenie się wszelkich roszczeń związanych z wykonywaniem praw. Wszelkie tego typu postanowienia nie mają w prawie polskim mocy prawnej.

Alternatywna forma udostępniania danych przewidziana przez DEA, zakłada oparcie się na formule Awaryjnej Licencji Publicznej. Polega ona na udzieleniu bezpłatnej, nieprzekazywalnej, niewyłącznej i nieodwołalnej licencji na korzystanie z praw autorskich i praw pokrewnych na terytorium całego świata, na maksymalny okres czasu w odniesieniu do jakiegokolwiek nośnika, jakiegokolwiek liczby egzemplarzy oraz dla jakiegokolwiek celu, w tym komercyjnych, reklamowych lub promocyjnych. W sytuacji gdy taka licencja okaże się nieważna w świetle przepisów krajowych, osoba deklarująca potwierdza, że nie będzie korzystać z żadnego pozostałego jej prawa i nie będzie występować z żadnym roszczeniem lub powództwem odniesieniu do utworu. W tym przypadku niezgodność z polską ustawą polega przede wszystkim na tym, że umowa licencyjna może obejmować jedynie pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione i tylko takie, które są znane w chwili jej zawarcia.

Pozostałe postanowienia DEA nie budzą wątpliwości z punktu widzenia zgodności z Pr. Aut.

Proszę o przekazanie powyższej informacji dotyczącej warunków współpracy z Europeaną, wszystkim podmiotom, których powyższa sprawa może dotyczyć.

Departament Mecenatu Państwa
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
tel. (022): 42 10 512
e-mail: dmp@mkidn.gov.pl